

บทที่ 6

อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่

อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่ที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณี และอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะพื้นฐาน

6.1 อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์และก่อสร้าง.....

อุตสาหกรรมก่อสร้างในเมียนมามีอัตราการเติบโตรวม 14.52% ในช่วงตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009–2013 โดยในปี ค.ศ.2012 เติบโตถึง 9.3% (Asian Development Bank, 2014) โดยมีมูลค่ารวม 2.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 2012 เมื่อเปรียบเทียบกับ 2.3 พันล้านเหรียญในปี ค.ศ. 2011 และในปี 2014/15 มีอัตราการเติบโต 7.7% ในปี 2015/16 มีอัตราการเติบโต 8.3% (www.oxfordbusinessgroup.com/country/Myanmar/construction, 2016)

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้หินปูน และแร่อื่นๆ เช่น ยิปซัม ถ่านหิน ในปี ค.ศ. 2012 ประเทศเมียนมาใช้ปูนซีเมนต์ประมาณ 4 ล้านตัน และคาดว่าจะภายใน 5 ปีถัดมา อัตราการใช้ปูนซีเมนต์จะเติบโตขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ในแต่ละปีเมียนมานำเข้าซีเมนต์มากกว่า 100,000 ตัน เพื่อให้เพียงพอกับการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ถนน ท่าเรือ เขตอุตสาหกรรม และอาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มัณฑะเลย์ และเนปิดอว์ ซึ่งในปี ค.ศ. 2015 ได้นำเข้าปูนซีเมนต์เพิ่มขึ้นจากปี 2014 ถึง 50%

(ที่มา: www.eu-myanmar.org, 2014)

กลุ่ม PT Semen ผู้ผลิตรายใหญ่ในอินโดนีเซียได้ลงทุนสร้างโรงงานปูนซีเมนต์ในเมียนมา ด้วยเงินลงทุน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อต้นปี ค.ศ. 2014 จะมีกำลังผลิตปีละ 1 ล้านตัน ในปัจจุบันมีโรงงานผลิตซีเมนต์ของรัฐ 3 แห่ง ของเอกชน 12 แห่ง มีกำลังผลิตรวม 4.02 ล้านตันต่อปี สำหรับโครงการใหม่ๆ นั้น Myanmar Investment Commission (MIC) เพิ่งอนุมัติการลงทุนใหม่จำนวน 9 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 2015 ซึ่งจะทำให้มีกำลังผลิตเพิ่มเป็น 10.53 ล้านตันต่อปี ซึ่งในส่วนี้บริษัทเอสซีซีซีเมนต์ (SCG) ได้ลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ในเขต Mawlamyine มีกำลังผลิต 1.8 ล้านตันต่อปี วงเงินลงทุน 386 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คาดว่าจะเสร็จในกลางปี ค.ศ. 2016

บริษัท Anhui Conch Cement จากประเทศจีนได้ลงทุนสร้างโรงงานผลิตซีเมนต์ที่เมือง Kyaukse ในเมียนมาเปิดดำเนินงานในเดือนกุมภาพันธ์ 2016 มีกำลังผลิตปีละ 4.5 ล้านตัน (www.breakbulk.com, 29 March 2016) และกลุ่ม YTL Corporation จากมาเลเซีย กำลังจะก่อสร้างโรงงานผลิตซีเมนต์ขนาดกำลังผลิตปีละ 1 ล้านตัน ในเขตอุตสาหกรรม Thilawa ใกล้กรุงย่างกุ้ง โดยจะเริ่มก่อสร้างในเดือนตุลาคม 2016 หลังผ่านการรับฟังความเห็นของชุมชนและศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (http://globalnewlightofmyanmar.com, June 29, 2015) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอิंटลซีเมนต์ที่ลงทุนในบริษัทเอเชียซีเมนต์ในประเทศไทย ก็กำลังสนใจลงทุนในเมียนมา โดยอยู่ในช่วงการเจรจากับหุ้นส่วนท้องถิ่นในเมียนมา

บริษัท IHI จากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้ผลิตเครื่องจักรกลหนัก จะร่วมทุนกับรัฐบาลเมียนมาสร้างโรงงานผลิตคอนกรีตสำเร็จรูปแรงดึงสูง กำลังผลิตปีละ 77,000 ตัน มีแผนเปิดดำเนินงานในเดือนตุลาคม 2016 เพื่อให้ทันใช้ในการก่อสร้างท่าเรือ Thilawa ในเขตอุตสาหกรรมใกล้เมืองย่างกุ้ง (www.asia.nikkei.com, December 23, 2015) ในปัจจุบันมีบริษัทหลายแห่งลงทุนสร้างโรงงานคอนกรีตสำเร็จรูปในเมียนมา รวมทั้งบริษัท SCG ที่ในอนาคตจะขยายงานไปทำการผลิตคอนกรีตผสมเสร็จและแผ่นคอนกรีตสำเร็จรูปด้วย

6.2 อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....

ในปัจจุบันอัญมณีและรัตนชาติส่วนใหญ่ที่ผลิตในเมียนมาไม่ได้เจียรนัยเพิ่มมูลค่าในประเทศ แต่ส่งออกเป็นวัตถุดิบไปทำเป็นเครื่องประดับในกลุ่มประเทศเอเชียเป็นหลัก ในปัจจุบันการทำเหมืองหยกจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันราคาหยกในเมียนมาเพิ่มสูงขึ้นมากเนื่องจากมีปัญหาหยุดการทำเหมืองหยกในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยในรัฐคะฉิ่น มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 แต่คาดว่าจะเปิดทำการผลิตได้อีกในเดือนกันยายนปี ค.ศ. 2014

Myanmar Gem Museum and Mart
(ที่มา: www.travelfish.org)

มูลค่าการส่งออกหยกได้เพิ่มจาก 50-300 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ในช่วงประมาณต้นทศวรรษที่ 21 มาเป็น 780 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีงบประมาณ 2010-2011 ซึ่งทำรายได้ส่งออกเป็นอันดับ 5 ซึ่งเมียนมาผลิตหยก 46,810 ตัน ผลิตรัตนชาติรวม 12,962 ล้านกะรัต (ruby, sapphire, spinel and peridot) โดยรัตนชาติส่วนใหญ่จะส่งไปเจียรนัยและทำเครื่องประดับที่จังหวัดจันทบุรี บางส่วนจะส่งไปที่ประเทศฮ่องกงและสิงคโปร์ การส่งออกหยกส่วนใหญ่จะจำหน่ายไปที่ประเทศจีนซึ่งมีความต้องการสูง

และให้ราคาดี และหลังจากนั้นในปีงบประมาณ 2013-2014 เมียนมาได้ส่งออกหยกมีมูลค่า 1.01 พันล้านเหรียญสหรัฐ ทำให้เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าเป็นอันดับสองรองจากก๊าซธรรมชาติ และคิดเป็นร้อยละ 10 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด (Myanmar Ministry of Commerce, 2014) ในปี ค.ศ. 2014 ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงสิ้นเดือนสิงหาคม ประเทศเมียนมาส่งออกอัญมณีและรัตนชาติ มีมูลค่าสูงถึง 381 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยจำแนกเป็นมูลค่าการส่งออกหยกถึง 243 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งลดลงจากปีที่ผ่านมา ทั้งที่ผลผลิตจากเหมืองเพิ่มขึ้น เพราะรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการใช้หรือนำมาผลิตเครื่องประดับเพื่อเพิ่มมูลค่าในประเทศมากขึ้น

การจำหน่ายและส่งออกอัญมณีในเมียนมาสามารถดำเนินการได้โดยการประมูลปีละสองครั้งที่ Gem emporiums ซึ่งเป็นตลาดและศูนย์ค้าอัญมณีของรัฐ ผู้ค้าจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก Myanmar Gems Enterprise ซึ่งในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 2014 รัฐบาลได้เปิด Gem Museum ในกรุงย่างกุ้งที่มีตลาดซื้อขายรัตนชาติที่เจริญแล้วเป็นแห่งแรก (Myanmar Gem Entrepreneurs Association, 2014) พร้อมกับมีห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ตรวจสอบและรับรองคุณภาพด้วยโดยใช้เทคโนโลยีและการสนับสนุนจากประเทศจีน เพื่อสนับสนุนให้มีการเพิ่มมูลค่าในประเทศเป็นเครื่องประดับ

6.3 อุตสาหกรรมเหล็กและโลหะพื้นฐาน.....

อุตสาหกรรมเหล็กในเมียนมาส่วนหนึ่งดำเนินงานโดยรัฐ ผ่านทาง Myanmar Economic Corporation (MEC) มีโรงถลุงที่มีกำลังผลิตเหล็กพูน (Sponge iron) 40,000 ตันต่อปี ผลิตเหล็กดิบ (Pig iron) 30,000 ตันต่อปี หรือเทียบเท่าเหล็กแท่ง 30,000 ตันต่อปี ซึ่ง MEC มีโรงงานผลิตเหล็กกล้าจำนวน 5 โรง กำลังผลิตรวม 850,000 ตันต่อปี (โรงงานที่ Pyin-U-Lwin, Insein และ Aunglan ในภาคกลางของประเทศ) ในภาคเอกชนมีกำลังผลิตเหล็กกล้า 100,000 ตันต่อปี ดำเนินการในเขตอุตสาหกรรม โรงงานที่ Pyin-U-Lwin ใช้แร่เหล็กจากเหมือง Kyatwinye ตั้งอยู่ห่างจากโรงงานมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ 26 ไมล์ ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศ

ในปี ค.ศ. 2010 เมียนมานำเข้าเหล็กกล้าประมาณ 619,000 ตัน เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นหลัก ในปี ค.ศ. 2011 นำเข้าเหล็กกล้าลดลงเหลือ 436,000 ตัน โดยส่วนใหญ่จะนำเข้าเหล็กแท่งสำเร็จรูปและเหล็กเส้นจากประเทศจีน เกาหลีใต้ และประเทศไทย

(ที่มา: www.financialtribune.com, 2014)

ในอนาคตเมียนมากำลังจะสร้างโรงงานผลิตเหล็กกล้าและโรงหล่อเพิ่มขึ้นในเขตอุตสาหกรรมที่เขต Monywa, Mandalay, Taung-gyi และ Bago ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างรัฐและภาคเอกชน (Ministry of Industry) ส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อใช้ในการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการเกษตร

เมียนมาผลิตโลหะนอกกลุ่มเหล็กที่สำคัญ คือ Cathode copper ตะกั่ว เงิน ดีบุก และเฟอร์โรนิกเกิล แร่ตะกั่วจากเหมืองต่างๆ เช่น เหมืองใต้ดิน Namtu ที่ Bawdwin เหมือง Yadanatheingi และ Bawsaing ในรัฐฉาน จะนำมาป้อนให้โรงถลุง Namtu เพื่อผลิตโลหะตะกั่วและเงิน และมีผลพลอยได้เป็นโลหะทองแดง นิกเกิล และพลวง เหมืองและโรงถลุงเหล่านี้ดำเนินการโดย Mining Enterprise No. 1

เมียนมามีโรงงานผลิตทองแดง Cathode sheet ที่ทันสมัยที่เหมือง S & K Mine ใกล้เขต Monywa ในมณฑล Sagaing ซึ่งดำเนินงานโดยบริษัท Myanmar Ivanhoe Copper Company Ltd (MICCL) เป็นการร่วมทุน 50:50 ระหว่างรัฐบาล (Mining Enterprise No. 1) กับบริษัท Ivanhoe Holding จากแคนาดา มีกำลังผลิต 40,000 ตันต่อปี สำหรับส่งออก ส่วนโรงถลุงแร่ดีบุกนั้นมีโรงงานของบริษัท Wa Mining ใกล้ชายแดนยูนนานประเทศจีน (www.asiatraderhub.com/burma, 2016)

ในปัจจุบันรัฐวิสาหกิจเหมืองแร่หมายเลข 2 กำลังเปิดให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนเพื่อสร้างโรงถลุงแร่ดีบุกเพิ่มขึ้นตามนโยบายเพิ่มมูลค่าแร่ก่อนส่งออก เช่นเดียวกับโรงงานผลิตเฟอร์โรนิกเกิลในเขต Tagaung ทางภาคเหนือที่ลงทุนโดยบริษัทจากประเทศจีน คือ China Nonferrous Group และ Taiyuan Iron and Steel Group ที่จะมีกำลังผลิตเฟอร์โรนิกเกิลปีละ 85,000 ตันก็น่าจะผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศจีน นอกนั้นเป็นโรงถลุงและหล่อโลหะพื้นฐานขนาดเล็กเพื่อผลิตภัณฑ์จากอลูมิเนียม หรือทำชิ้นส่วนอะไหล่ เช่น น็อต โบลท์ ในเมืองมัณฑะเลย์

(ที่มา: Nathan Briant, 2015)